

ΑΠΟ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΡΩΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ

Ένας μεγάλος αυτοκράτωρ. Το Βυζάντιο κατά την περίοδο της βασιλείας του 'Ανδρονίκου. Πώς κυβερνούσε το κράτος του. Η άμειλιτη καταδίωξις των ευγενών του Βυζαντίου. Η τρομεράτις του 'Ανδρονίκου. Η τρομερές του εκδικήσεις κχι τιμωρίες. Η επανάστασις της Βιθυνίας. Γερωνικαί έρωτες του αυτοκράτορος. Η επιδρομή των Νορμανδών. Η άγωνα του 'Ανδρονίκου. Ο όρμος πρής την πύωι. Η στάσις του 'Ισακίου 'Αγγέλου, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Θ'.

Είδας από προηγουμένο φύλλο πως ο 'Ανδρόνικος, έπειτα από μι άόλακλη σειρά φρικαστικών έγγλημάτων, κατορθώσε να γίνη αυτοκράτωρ του Βυζαντίου.

Όστόσο, ο σφετεριστής αυτός του θρόνου, χάρις στις μεγάλες του ικανότητες, κατορθώσε να φανή αντίστις της βηφλής του θέσεως.

Αν είχε φανεί λιγότερο σκληρός και άμμοχαής— γράφει γι αυτόν ένας χρονικογράφος— άσφαλώς ή 'Ιστορία θα τον κατέτασσε μεταξύ των μεγαλειτέρων αυτοκρατόρων του Βυζαντίου.

Ο 'Ανδρόνικος είχε πλήρη έπίγνοιον των αυτοκρατορικών του καθηκόντων. Τιποτε δέν ήταν άνωτερο των δυνάμεών του. Αναδιογράνωσε τη διοίκησι, ή όποια βρισκόταν σε οίκτρά γάλια. Προστέταξε τους βανούς και τιμούς ύπαλλήλων και χτίτισε άάστητα τους άμφιβύους. Ελάμωσε τις φορολογίες, ή όποιες έδίδαναν το λαό. Απατόυσε δέ από ύλους να έστελόν άμείσεως και άσχημητι κάθε διαταγή του.

Ό,τι λέω— έλεγε κάποτε στους αυλικούς— δέν το λέω στον άέρα. Αν χωμιιά μέρα άγοροποιήσετε να έτελειόταν μιά διαταγή μου, πρέπει κατοπιν να φοβήητε την όρηγί μου. Βασιλιά, άδωσάστη, θα έσπασή σ' έκεινοσ που θα ένεργήσουν έναντιον των θελήσων μου και δέν θα θελήσων να σιωποφωθούν πρής τις αυτοκρατορικές θελήσεις μου.

Μιά άλλη φορά πάμ έλεγε σε μερικούς άνωτερούσ ύπαλλήλους:

— Βλέπετε το σταθί μου;... Δέν το φοβάω για φργοδρα... Διαλέχτε: ή θα πάμετε να είστε άδικοι πρής το λαό ή θα πεθάνετε!...

Όπως ήταν φυσικό, μ' ένα τέτοιον μονάχη, ή τάξις δέν άργησε ν' αποκατασταθί στην αυτοκρατορία και να έπαλοποθήση μιμ πραγματική και μεγάλη εύθυγία για όλο το λαό.

Εκτός των άλλων, ο 'Ανδρόνικος έκανε μεγάλα και σπουδαία δημόσια έργα, καλιπτόντασ το μεγαλιέτερο μέρος των έξόδων του με δικά του χορηγία. Έχτισε λαμπρά κτίρια και άραιές έκκλησίες και ένδιαφώθηκε τέλος για τα γράμματα και τις τέχνες και έπροστέταξε τους συγγραφείς.

Δυστυχώς, παρ' όλα αυτά, ο 'Ανδρόνικος, ανεβαίνοντασ στο θρόνον, είχε διατηρήσει όλα τα πάθη και όλες τις άδυναμίες, ή όποιες, σ' όλη του τη ζωή, έξουδετέριοναν πάντοτε τα μεγάλα και άναμφοβήτητα προτερήματά του. Όπως είχε άνεβεί στο θρόνον διά της βίας και με έγγληματα, έτσι με τον ίδιο τρόπο τον διατήρησε. Βλέποντασ την έναντιον του αντίθεση των άριστοκρατικών οικογενειών του Βυζαντίου, τις χτίτισε άάστητα. Όχι και σ' αυτές άκόμη τουσ στενούσ συγγενείσ του δέν έχωρίστη. Η σκληρότης του σ' αυτή την περιστασι έπληξε προποαγής.

Η πιο ένδοξος οικογένειος του Βυζαντίου, οι Κομνηνοί, οι 'Αγγελιοί, οι Καντακουζηνοί, οι Κομνητέφανοι, χτίθησαν κατατάγαια. Τρομοχόσια πραγματική έπαροσασε στην Κοσταντινουπόλι και όλοι παρολοπούντο, όλοι παρολοπούντο από τις χιλιάδες των αυτοκρατορικών οικογενειών.

Όταν κάποτε, οι αντίχληοί του προκάλεσαν μιά στάσι στη Βιθυνία, την έπνιξε με την πρώτη της εκδήλωσι, πλημμυρίζοντασ την

Προφασα και τη Νίκαια στο αίμα. «Κόμισε στα περιχώρα της Προφασα— γράφει ένας χρονικογράφος— εκατοντάδες ανωμοτιον σαν σταρύλια, και άπαθροσε στους συγγενείσ τους να τους θάγουν, γιατί ήθελε να ξεραθούν στον ήλιο, να δαρθούν άπ' τους άνέμους, έτσι πού να μοιάζουν με τα οκίαχτρα που βάζουν ό χωρικοί στα χωράφια, για να διώχωνν τα πουλιά».

Πολλούς άλλους από τους ανωμότες έλαψε ζωτανούσ στον 'Ιπλόδομον του Βυζαντίου. Για να τρομοκρατή τοίς έχθροίσ του, έπινοώσε τις πιο άάάνταστες τιμωρίες.

Έτσι, μιά μέρα, για να τιμωρήσει ένα δυστυχισμένο πολίτη, του όποιον το μόνο έγγλημμα ήταν ότι είχε μιλήσει άνευλαβώς για το πρόσωπό του, διέταξε να του περάσουν μιά σουβλα, να τον ψήσουν με σιγαφι φονιά και έπειτα να κόβουν διάφορα κομμάτια άπ' τις σάρκες του και να τα σερβίρουν στην άτυχη σύζυγο του, αναγκάζοντάσ την να το φάη!...

Έπειτα από τις τρομερές αυτές εκδικήσεις, κάθε γαλήνη μεταξύ των ευγενών είχε εξαφανιστεί. Όλοι έτρομαν για τη ζωή τους, βλέποντασ ότι ο 'Ανδρόνικος περπατούσε μέσα στο αίμα.

Ανεβαίνοντασ στο θρόνον, ο 'Ανδρόνικος είχε διατηρήσει και το μεγάλο πάθος του για τις γυναίκες. Αν και είχε λίγη φάλαρα στο μέτωπο και άσπρες τρίχες στους χορτάτους, εξακολούθησε να διατηρή πάντα την ίδια λαμπαη και νεανική εμφάνισι που είχε και άλλοτε. Ζούσε περιποτοχισμένος από τις ενουοιμένες του, ή όποιες τον άκολούθησαν όπου κι άν έπήγαν, δημοιογώντασ μεγάλο σκάνδαλο στην πρωτεύουσα.

Σε ήμιαία έξηητα τριών χρόνων, έννοιση τα ίδια έρωτικα πάθη που είχε στα είκοσιπέντε του χρόνια. Επίστομ ενουοιμένη του ήταν τότε ή όραία άδελφή Μαρωτίτσα, για την όποια έννοιση έξαιρωτική περιήλθαν.

Οι έχθροί του, βλέποντασ όλα αυτά, δέν έπαυν να τον κατηγορούν και να τον άποκαλούν: δήμο, σκόλλο διαφρασμένο για αίμα, γέρο έμοροαμένο, μάλιστα της άνηρωτότης. Πρίατο κτλ. κτλ. Ο 'Ανδρόνικος όμως ποίεσ άφηγε να λένε, βέβαιος ότι θα ζούσε πολλα άκόμη χρόνια και ότι θα πέθαινε ήσυχος στο κρεβάτι του.

Σ' αυτό όμως γελιότανε.

Τον Αύγουστο του 1185 έξαφνα, παροασίστηκαν οι Νορμανδοί και κατέλαβαν με το στόλο τους τη Θεσσαλονίκη, ενώ ο στρατός τους προχωρούσε πρής την Κοσταντινουπόλι. Ο 'Ανδρόνικος, σαν καλός αυτοκράτωρ, έλαβε στην άρχή έναντιον των έπδρομούντων τα στρατωτικά μέτρα, τα όποια έπαγόρανε ή κατάστασησ. Μά δέν άργησε να παραμείνη τη στρατωτική άμυνα της χώρας. Αιτή ή άδιαφορία του προκάλεσε μεγάλη δυσφορία στην Κοσταντινουπόλι. Ο 'όιος έκεινοσ λυός, ό όποιος ως τότε ελάτρευε τιμιά των 'Ανδρόνικου, φοβισμένος τώρα, άρχισε ν' άπομαζώνεται άπ' αυτόν και να μιλήει έλειθρα.

Όλοι τώρα απέτιδαν τις νίκες των Νορμανδών στα έγγληματα του 'Ανδρονίκου.

Ο αυτοκράτωρ, άνησυχος για τη μεταβολή αυτή της κοινήσ γνώμης, έδιδασίσε τη σκληρότητά του. Πολυάριθμες συλλήψεις διέτάχθησαν και ή φυλακές έξεχρίσαν από τους κρατομμένους. Συγχρόνως

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

Η ΚΑΜΠΑΝΑ

Με φωνή χορούμενη, με γλυκειά φωνή ή καμπάνα έσπαινε κάθε αόνη και βραδί, γελαστοί την άκουσαν όλοι οι χριστιανοί κι' έτρεχαν κοπάδι.

Μά της μάυρης μοίρας της ήτανε γραφτό νάρθη καταπάνω της έξστοχο λιθάρι. 'Η καμπάνα ράγισε κι' έχασε μ' αυτό της σούς τη χάρη.

Εξούθη και πρόοαρη φτάνει ή Πασχαλιά και γελούν και χαίρονται οι χοροκαμμένοι. 'Η καμπάνα ή δύστοχη με βροχή λαλιά— θλιβερά σημαίνει.

Ό καρδιά που σ' έπνιξαν πόνοι περισοοί κι' δεινρα σε πλήγωσαι φευτικά και πλάνα, πές τα τα τραγούδια σου θλιβερά κι' έσο, όπως ή καμπάνα...

Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

ροίσε πρής την Κοσταντινουπόλι. Ο 'Ανδρόνικος, σαν καλός αυτοκράτωρ, έλαβε στην άρχή έναντιον των έπδρομούντων τα στρατωτικά μέτρα, τα όποια έπαγόρανε ή κατάστασησ. Μά δέν άργησε να παραμείνη τη στρατωτική άμυνα της χώρας. Αιτή ή άδιαφορία του προκάλεσε μεγάλη δυσφορία στην Κοσταντινουπόλι. Ο 'όιος έκεινοσ λυός, ό όποιος ως τότε ελάτρευε τιμιά των 'Ανδρόνικου, φοβισμένος τώρα, άρχισε ν' άπομαζώνεται άπ' αυτόν και να μιλήει έλειθρα.

Όλοι τώρα απέτιδαν τις νίκες των Νορμανδών στα έγγληματα του 'Ανδρονίκου.

Ο αυτοκράτωρ, άνησυχος για τη μεταβολή αυτή της κοινήσ γνώμης, έδιδασίσε τη σκληρότητά του. Πολυάριθμες συλλήψεις διέτάχθησαν και ή φυλακές έξεχρίσαν από τους κρατομμένους. Συγχρόνως